

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לחינוך הגיל הרך

מפגשים בחברה הישראלית

ערכים מתחילים בגן

תשפ"ה

על התוכנית

פעילות הכנה לפני המפגשים המשותפים

הצעות לתוכן המפגשים המשותפים

המלצות לעיבוד לאחר המפגשים המשותפים

להרחבה ושאלות נוספות

טופס הרשמה

היא העתיד

על התוכנית

'מפגשים בחברה הישראלית - ערכים מתחילים בגן' מזמינה את כלל גני הילדים להצטרף למפגשי היכרות ושיח בקרב צוותים חינוכיים ו/או תלמידים מקבוצות תרבותיות-חברתיות שונות ברחבי הארץ. פעילות זו מקדמת היכרות ומאפשרת למצוא את המשותף ולהכיר את הייחודי על מנת לחזק את תחושת השייכות, הלכידות החברתית והחוסן של החברה הישראלית.

במידה והנכם מעוניינים להצטרף - **הירשמו בקישור**.

רציונל

בגיל הרך מתפתחת מערכת עמדות, אמונות ורגשות, דעות והתנהגויות אשר יאפיינו וילוו את התלמידים בהמשך דרכם כבוגרים. חינוך לחיים בשותפות מקדם סובלנות, הכלה, אמפתיה, מיומנויות וערכים אוניברסליים המצויים בבסיס האנושיות של כולנו. ערכים אלו מעודדים סקרנות ופתיחות ומאפשרים שיח עם ה'אחר', מציאת הייחודי והמשותף עמו, לצד חיזוק הזהות האישית, על מנת ליצור חברה אשר מכבדת ומעריכה את כל גווניה, שבה כל הקבוצות מרגישות שייכות ופועלות בכבוד הדדי.

מטרות

- טיפוח ערכים והגברת סובלנות, אמפתיה וכבוד לאחר.
- טיפוח מיומנויות הקשבה ושיח מכבד וסובלני.
- חיזוק זהות תרבותית אישית, קבוצתית וקהילתית.
- מתן ביטוי למגוון החברתי-תרבותי הקיים בגן ובחברה הישראלית.
- הגדלת תחושת השייכות, האחריות והלכידות החברתית.
- קידום שותפויות בתוך החברה הישראלית.

על התוכנית - המשך

איך נפגשים?

מלאו את הפרטים בטופס והצטרפו למאגר גנים המעוניינים במפגש. הגן שלכם יופיע במפה שתקבלו, יחד עם שאר הגנים אשר הצטרפו ל'מפגשים בחברה הישראלית', ותוכלו לבחור גן שותף מקבוצה תרבותית-חברתית "אחרת". אפשרויות המפגש הינן מגוונות, למשל:

- מפגש היכרות 'גננת עם גננת' או 'צוות עם צוות'.
- הזמנת 'גננת משתפת' מגן השייך לקבוצה חברתית-תרבותית אחרת, אשר תספר על התרבות והמאפיינים שלה ושל הגן שלה (באופן מקוון או פיזי).
- מפגש תלמידים במרחב משותף (מקוון או פיזי).
- מפגשים והיכרות בין הגנים באמצעות החלפת מיילים/מכתבים.

מומלץ לקיים תהליך ולא מפגש חד פעמי כמו כן, מומלץ לשתף את צוות הגן והתלמידים בתכנון ואת ההורים בדבר השתתפות הגן בתוכנית (ראו פירוט בהמשך).

במסמך זה תמצאו:

1. הצעה לפעילות הכנה לפני המפגשים; דמיון ושוני, המגוון כנכס וערכים.
2. רגע לפני שנפגשים; הצעה לפעילות בחירת גן שותף מהמפה.
3. הצעות לתוכן המפגשים.
4. המלצות לעיבוד לאחר המפגשים.

במה לשיתופים

על מנת שנוכל להודות ולהוקיר את עשייתכם,

שתפו אותנו בתהליך אשר הובלתם בגן **באמצעות לוח פדלט שיתופי.**

פעילות הכנה לפני המפגשים המשותפים

אנחנו, בני האדם, שונים וגם דומים. יש מי שאוהבים את אותו השיר, ויש שמעדיפים להאזין לשירים שונים. יש מי שרוצים לשחק לבד, ואחרים - בחבורה. הדמיון והשוני בינינו אינם מובנים מאליהם עבור ילדים צעירים, עושים את צעדיהם החברתיים הראשונים בגן, במשפחה ובעולם. אתגר הדמיון והשוני מלווה אותנו לאורך כל החיים, והוא ליווה גם את הדורות שקדמו לנו.

א. פעילות סביב ספר, לבחירתכם בהתאם להרכב הגן

הספר 'דומים וגם שונים' מאת קרל ניוסון העוסק בדמיון ושוני. תקציר הספר: במה אני טוב, ובמה את? מה אנחנו אוהבים לעשות יחד, ומה נעים לעשות דווקא לבד? ספר צבעוני ויפהפה על העושר והיופי שבמגוון, על הדמיון שלנו זה לזה ועל השוני בינינו.

באתר ספריית פיג'מה תוכלו למצוא מגוון הצעות לשיח ולפעילויות על דמיון ושוני בהשראת הספר:

קישור לספר בספריית 'פיג'מה'

קישור לספר בערבית ב'מכתבת אלפאנוס'

קישור להקראת הספר בעברית

פעילות הכנה לפני המפגשים המשותפים - המשך

ב. פעילות ושיח סביב המגוון כנכס

החברה ישראלית מגוונת ועשירה באנשים שונים מארצות שונות, בגבהים שונים, בצבעים שונים, דוברי שפות שונות ומקהילות ודתות שונות. כעת, ניתן לערוך שיח בקבוצות קטנות סביב המגוון כערך וכמשאב המעשיר אותנו, ולאפשר התייחסות למחשבות ולרגשות של התלמידים.

אפשר לשאול למשל:

- במה אני דומה לאחרים? במה אני שונה מאחרים? (רצוי להתייחס להיבטים תרבותיים, חברתיים, קהילתיים וכדומה).
- אילו כולם היו דומים, מה היה קורה?
- ספרו על מקרה שבו למדתם משהו מחבר ששונה מכם.
- ניתן להרחיב את השיח על הערכים אשר מאפשרים להיות ביחסים טובים עם חברים ששונים ממני.

ג. יצירת מילון הערכים של הגן

להלן רשימת ערכים המקדמים חיים בשותפות, ניתן להדפיס 7-8 ערכים אשר ברצונכם לקדם בגן. מצ"ב קובץ ערכים בעברית ובערבית להדפסה

הוגנות	אחריות	שוויון
כבוד	חופש בחירה	שייכות
גיוון	סובלנות	נתינה
אחדות	צדק	שיתוף פעולה

פעילות הכנה לפני המפגשים המשותפים - המשך

מומלץ להקדיש מקום במרחב הגני לערכים ולתיעוד העשייה סביבם או לחילופין להכין קופסת ערכים, בשיתוף התלמידים.

1. ניתן להכיר את הערך דרך סיפור, שיר, מקרה שקרה בגן, עבודה עם בובה וכדומה.
2. רצוי לקדם את יישום הערך בגן, למשל: באיזה אופן הערך 'נתינה' או הערך 'הוגנות' באו לידי ביטוי היום בגן?
3. ניתן להזמין את ההורים לשתף בסיפור משפחתי המתקשר לאחד הערכים.
4. אפשר לקדם את הערך בקהילה, חשוב לאפשר לילדים להציע רעיונות ולבחור.
5. מומלץ ליצור את "מילון הערכים של הגן" ולשתף את התלמידים בעיצוב המילון, כתיבה ואיור.

הערכים משותפים לכולנו כחברה אנושית מגוונת וכעת, אנו מציעים לכם הזדמנות להרחיב את מעגל הידע ולקיים מפגשי היכרות ושיח עם תלמידים וצוותים חינוכיים מקבוצות תרבותיות-חברתיות שונות ברחבי הארץ כדי להכיר את ה'אחר' בחברה ולגלות את המאפיינים הייחודיים או הדומים והמשותפים לכולנו.

ד. רגע לפני שנפגשים - בחירת שותפים

לאחר קבלת המפה עם שמות הגנים אשר הצטרפו ל'מפגשים בחברה הישראלית' ניתן להשמיע לתלמידים את השיר 'יש לי חבר'.

קישור למילים של השיר 'יש לי חבר'

רצוי להשמיע את הביצוע של השיר - קישור לביצוע

לאחר השמעת השיר ועל מנת לקדם את ההבנה של המסרים הגלויים והסמויים רצוי לשוחח על התוכן. בתחילה מומלץ לשאול שאלות המתייחסות למתרחש בשיר עצמו.

פעילות הכנה לפני המפגשים המשותפים - המשך

אפשר להתחיל ולומר: נעמי שמר מספרת בשיר על הרבה חברים. מאיפה הם?

- איפה נמצאים כל המקומות בשיר?

- מתי היא פוגשת אותם?

- מה זה "בערוב היום"? - אם הילדים מתקשים אפשר לשאול איזו מילה מזכירה

- המילה "בערוב" - ביום או בערב?

- בשיר כתוב "בוודאי אמצא מקום" - היא בטוחה שתמצא מקום - למה היא

- חושבת כך?

- יש לכם רעיון כיצד היא הכירה את החברים הללו?

- הוסיפו בית לשיר ותארו בו את מקום המגורים שלכם ושל מכרים שלכם.

בהמשך אפשר להמשיך את השיח בהתייחס למחשבות ולרגשות של הילדים.

למשל אפשר לשאול:

- האם גם לכם יש חברים שלא גרים קרוב אליכם או אפילו ביישוב אחר?

- מתי אתם מתראים?

- מה יכול להיות מיוחד בחברים שגרים במקום שונה משלנו?

- האם הייתם רוצים להכיר ילדים ממקום אחר? מה הייתם רוצים לדעת עליהם?

- מה הייתם רוצים לשאול?

- מה הייתם רוצים לספר להם עליכם? על הגן? על היישוב שלנו?

כעת התבוננו במפה יחד, אתרו היכן נמצא הגן שלכם, גלו אלו יישובים קרובים

אליכם ואלו רחוקים, האם יש יישובים שאתם מכירים וביקרתם בהם? האם יש

יישובים שאתם סקרנים להכיר?

הסבירו לתלמידים שאתם נעזרים במפה על מנת למצוא גן וצוות שותפים אשר

תוכלו לקיים עמם מפגשים.

הצעות לתוכן המפגשים המשותפים

- היכרות עם היבטים תרבותיים של אוכלוסיית הגן והצוות החינוכי, דרכם ניתן להכיר קבוצה חברתית-תרבותית 'אחרת', למשל: חגים, טקסים, שיר, חפץ ומאכל.
- היכרות עם סביבת הגן ומרחב החיים (עיר, כפר, קיבוץ וכו').
- היכרות עם מרחבי הגן ועם סדר היום בו, מציאת המשותף והייחודי.
- הצגת מאפיינים ייחודיים של הגן (גן יער, גן מוזיקלי, גן ירוק וכו').
- הכנת יצירה משותפת אמנותית, מוזיקלית וכדומה בשילוב שפות שונות.
- היכרות עם שפות שונות וחיפוש מאפיינים דומים בשפות, למשל: אוצר מילים, סיפורים דו-לשוניים וכו'.

המלצות לעיבוד לאחר המפגשים המשותפים

- מה גילינו בגן אשר הכרנו?
- מה התחדש לנו במפגש?
- מה ייחודי לאוכלוסיית הגן אשר הכרנו?
- מה משותף לנו? מה מאחד את כולנו?
- האם היינו רוצים לפגוש אותה (את הגנת) / את התלמידים שוב?

להרחבה

✓ למעוניינים להעמיק ולהרחיב את העשייה בתחום מומלץ לשלב ולהצטרף גם

לתחרות "הסלט הישראלי שלי" - לפרטים היכנסו לקישור.

✓ ניתן לחבר עם התוכנית מזוודות מטיילות לעשייה משותפת בין הגנים, **לפרטים**

היכנסו לקישור.

✓ **לחומרים נוספים ויחידות תוכן - הקליקו כאן** - קישור זה מתעדכן מעת לעת.

לשאלות נוספות

לסיוע בחשיבה ותכנון ניתן לפנות למדריכי האגף לחינוך הגיל הרך והמטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים במחוזות.

ליצירת קשר עם הרפרנטים המחוזיים של **המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים** **הקליקו כאן** וצרו קשר עם המדריך או המדריכה במחוז שלכם.

לשאלות כלליות ניתן לפנות במייל אל:

וויאן טרקל-גת, מדריכה ארצית באגף לחינוך הגיל הרך,

viviantec@education.gov.il

נעמי אופק, מדריכה ארצית במטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים,

nomyof@education.gov.il

